

Den politiske trepartsaftale

V. Martin Hjort Jensen

Viceformand i Landbrug & Fødevarer

D. 26. november 2024

Landbrug & Fødevarer

Nedslag

Trepartsaftalen og den politiske rammeaftale

Vigtige elementer ved den politiske rammeaftale

Vejen videre

Spørgsmål

Trepartsaftalen og den politiske rammeaftale

Centrale elementer i trepartsaftalen

Lokalt og frivilligt forankret tilgang til arealforvaltning

Arealfond på ca. 40 milliarder kroner

En struktur for hurtigere godkendelse af flere virkemidler

En klog CO₂e-afgift på landbruget

Ny tilgang til arbejdet med vandmiljø

Mere skov, natur og biodiversitet

Fokus på generationsskifte, konkurrenceevne og et internationalt udsyn

Fra markregulering til arealoplægning

Om den politiske rammeaftale

- Aftalepartierne bakker op om trepartsaftalen fra juni 2024 – i tillæg til denne er der nu indgået en politisk rammeaftale.
- Aftalen udgør genbesøget af vandmiljøindsatsen, der var aftalt med landbrugsaftalen og som senest skulle ligge i 2023/24.
- Den politiske aftale træder i stedet for landbrugsaftalen – dermed opsiges forliget om landbrugsaftalen med virkning fra næste folketingsvalg.
- Dele er forligsbundet: Eks. sats for CO₂-afgiften, bundfradragsniveau, indfasningsprofil for aftalens CO₂e-afgift. Derudover målfrielse af vandrammedirektivet.

Lokal forankring af omlægningsindsatsen

- 15 procent af landbrugsarealet omlægges for at nå mål for kvælstof, klima, natur, skov, drikkevand mm.
- Halv mia. kr. til ny lokal forankring.
- Kommuner har hovedansvar -> omlægningsplaner om et år i 2025.
- "Lokale treparter" koordinerer planer i vandoplande.
- Staten har ansvar for ressourcer og smidige rammer.

Reduktionsmål for kvælstof

- Trepartsaftalen uændret. Omhandler ikke reduktionsmål.
- Nye vandplaner for 2026 følger “scenarie 1”, minus Bornholm.
- Regering søger nye interkalibreringsaftaler med Tyskland og Sverige for 28 vandområder.
- Nye vandplaner senest i 2029 med nye reduktionsmål, enten efter nye interkalibreringsaftaler eller “scenarie 3”.

Markregulering

- Målrettet kvælstofregulering (markregulering) på uændret national niveau i 2025-2026, men omfordelt efter nyt kortgrundlag i 2026.
- Øger midlertidigt kravet til målrettet regulering i 2027 i vandoplande, hvor man ikke er i mål med kollektive virkemidler. (skærpet miljøgaranti)
- Ny udledningsbaseret reguleringsmodel fra 2027.
- Reguleringen rulles tilbage til 0 i de områder hvor man med arealomlægning lever op til kvælstofmålene
- Differentieret sats for markregulering:
 - **Inden aftalen:** Samme sats for målrettet regulering pr. hektar (673 kr./hektar efterafgrøder)
 - **Med aftalen:** Differentieret sats → Forbedret kompensation end i dag, der vil stå mål med omkostningerne

Værditab?

- Diskussionen om værditab har fyldt meget i medierne
- Den politiske aftale tvinger fortsat ingen ind i skov eller andre udtagningsprojekter → Fortsat baseret på frivillige aftaler med erstatning eller kompensation for værditab.
- Dog afgift på lavbundsjord, der kan udtages fra 2028.
- Differentieret kompensation for den midlertidigt øgede målrettede regulering.
- Arealomlægning skal på sigt fjerne den målrettede regulering - skal realiseres via:
 1. Jordfordeling og erstatningsjord
 2. Vådområder, minivådområder, lavbundsprojekter og skovrejsning

Vigtigt elementer ved den politiske rammeaftale

Vigtige elementer fra trepartsaftalen

Centrale elementer fra treparten

- Investeringer fra den danske stat (40 mia. kr.) og Novo Nordisk (10 mia. kr.)
- 60 procent bundfradrag → Muligt for den mest klimaeffektive landmand at undgå CO₂e-afgiften.
- Arealomlægning skal foretages lokalt → Baseret på frivillighed og fuld kompensation til grundejere for værditab
- Stabilitet og klarhed omkring rammevilkårene for landbruget og fødevarerindustrien

Klarhed over indsatsbehovet på kvælstofområdet

Med den politiske aftale er følgende vedtaget:

- **Krav til nabolande:** Med trepartsaftalen forpligter regeringen sig til at forhandle med nabolande om at få de samme miljømål som Danmark
- **Interkalibrering:** Men den politiske aftale justeres kvælstofindsatsen i 2029
- **Mulighed for scenarie 3:** Hvis ikke Tyskland og Sverige forpligter sig til scenarie 1, vil Danmark gå tilbage til scenarie 3.

Klarhed over markreguleringen

- Landmænd har skullet levere på et fast efterafgrødekrav, uanset hvor mange vådområder de har etableret
- **Landbrugsaftalen (2021):** Fortsat stort behov for kvælstofreduktion, som skulle indhentes med målrettet regulering
- **Den politiske aftale (2024):** Med den politiske aftale arbejder vi nu mod at afvikle markregulering fuldstændigt
 - Kvælstofreduktioner indhentes med kollektive virkemidler, som er baseret på frivillige ordninger med fuld erstatning.

Vejen videre...

Landbrug & Fødevarer

Spørgsmål?

Tak.